

никъ, нареченъ „Дунавъ“, „листъ за вътрешни и външни новини“ — е излизалъ въ Русе отъ 1865 г. до 1876 г., два пѣти въ седмицата, на турски и български. Редактиранъ е отъ турци, а българската частъ — отъ С. Поповъ и Чорапчиевъ. Той е служелъ да прокарва политиката и реформаторскитѣ идеи на Митхадъ-паша. Въ 1868 година почналъ да излиза въ Одринъ „Едирне“, седмично, на турски, български и грѣцки. Българската частъ редактиралъ Г. Джансѣзовъ. До 1877 г. излизалъ на тритѣ езици, а отъ 1879 г. само на турски и грѣцки. Въ Солунъ е излизалъ отъ 1868 г. до 1877 г. в. „Солунъ“ на турски, български, грѣцки и еврейски. Понеже българитѣ абонати били малко и знаели грѣцки, както съобщава самиятъ вестникъ, отъ 1871 г. била изхвърлена българската частъ.

Вилаетскитѣ вестници били издържани отъ официалната турска власть. Тѣ служели като проводници на всички официални съобщения и нареждания, на които трѣбвало да се даде гласность, и били изразители на политиката и стремитѣ на правителството. По всички вътрешни въпроси тѣ се стараели да примиряватъ различията между управляващи и господстващия народъ, отъ една страна, и малцинствата — отъ друга. „Дунавъ“, „Едирне“ и „Солунъ“ се занимавали предимно съ отношенията между българи и турци, апелирали къмъ българитѣ за повече търпимостъ, да предпочитатъ оплакванията и прошенията предъ официалнитѣ власти, отколкото незаконнитѣ акции, буйства, бунтове. Тѣ критикували комитетскитѣ организации и тѣхнитѣ действия въ чужбина, които не можели да донесатъ добро на българския народъ. Помѣствали дописки отъ селищата въ вилаета, въ които се изнасятъ културни прояви на българи и турци, или тѣхни искания.

Сп. „Источникъ мнѣния“ почнало да излиза въ 1867 г. въ Русе, единъ пѣтъ въ месеца, на турски и български, подъ редакцията на турския писателъ Исмаилъ Кемалъ, човѣкъ издигнатъ въ културно отношение и съ модерни схващания. Излѣзли вѣроятно само два броя. Въ своето списание, отъ което нѣма запазени екземпляри, той вѣроятно е провеждалъ реформаторскитѣ и конституционни идеи на Митхадъ-паша, на когото е билъ близъкъ сподвижникъ и идеенъ съмишленикъ.

Презъ 1864 г. протестантската пропаганда на Балканитѣ основала въ Цариградъ „Зорница“ — евангелско периодическо списание, което излизало на български, единъ пѣтъ пѣтъ въ месеца, малъкъ форматъ. Отначало „Зорница“ е била редактирана отъ Албертъ Лонгъ, въ 1874 година като редакторъ фигуриралъ И. К. Гринъ, но въ сѣщность уредникъ билъ д-ръ Е. Ригсъ. Следъ него станалъ редакторъ Т. Л. Байгтонъ. Месечната „Зорница“ имала поучително и забавно съдържание, старателно избрано съ огледъ да бѣде